

פרשת ויקרא (תורה)
תשע"ו לפ"ק

- הסמים הם לבריאות ג' -

הדלק"נ	6:48
עלות	5:48
נץ החמה	6:59
סוף זמן ק"ש	9:26
שקיעה	7:07
מוצש"ק ר"ת	8:20

כרם בית שמואל

פניני תורה וחסידות

יו"ל בס"ד ע"י מכון כרם בית שמואל
שע"י חסידי אלכסנדר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מאמרים
מענייני המון

עת הבציר

• שבת זכור •

משנכנס אדר מרבין בשמחה

דב"ק הרה"ק הרבי מלובלין ז"ע על מה שאמרו חז"ל "משנכנס אדר מרבין בשמחה" הענין הוא ש'עמלק' בגימטריא 'ספס', שזה היתה כוונתו של עמלק להכניס ספיקות באמונה בלכות ישראל ח"ו. והרי אין שמחה כהתרת הספיקות, ולכן בחודש זה שאנו מוחים בו את זכר עמלק ומסלקים מלבנו את הספיקות באמונה, לכן מרבין בו בשמחה. (ועי' בעי"ז באריכות בספה"ק ישמח ישראל לפרשת זכור אות א' בשם כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר הזקן ז"ע).

(קימו וקבלו)

מתחת השמים לא תשכח

פירש כ"ק מרן רביה"ק הישמח ישראל ז"ע את הפסוק מתחת השמים לא "תשכח" היינו שלא תאמר 'תש' (אותיות תשכח) אלא שיתחזק האדם תמיד בהש"ת שיוכל להושיע לו, ויזכור כי עוד יש בקרבו חלק אלקי ממעל השוכן בקרבו. (ספה"ק ישמח ישראל זכור ו')

מחייית עמלק בכל יום

שמעתי מהגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל בעת סעודת פורים תרצ"ג בשם הגה"ק שר התורה רבי אברהם מטשענעווב ז"ע שבכל יום כתב את השם 'עמלק' ומחקו, כדי לקיים מצות מחייית עמלק. (מעין חן)

מחייית עמלק בשב"ק

האמת שבכל שבת יש קצת מחייית עמלק, ששבת הוא מעין עולם הבא, ושם לא יהיה לו זכר כמ"ש אמחה את זכר עמלק מתחת השמים. (שם אמת תרע"ט)

כח השקר של עמלק

עפ"י מה שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר [האבני נזר] צללה"ה שסיבב השי"ת שתהיה מלחמת עמלק קודם מתן תורה, שהחליש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב ונגזר עליו למחות את שמו מחייה עולמית. דאי לאו הכי בעוד עמלק יסוד השקר היה במקומו, היה ביכולת לסמא את העינים למצוא תואנה להכחיש את ענין מתן תורה, אף שהיה לעיני בשר של רבבות אלפי ישראל, שקרו של עמלק היה כ"כ חזק עד שהיה מוצא תירוץ על הכל. אך אחר מלחמת עמלק שנחלש, אף שעדיין קיים, מכל מקום איננו כ"כ חזק להכחיש את הנראה לעינים שהיה כ"כ בפומבי, עד שגם כל האומות שמעו את הקולות וסברו שהקב"ה מביא מבוול לעולם ונתקבצו אצל בלעם והוא הודיעם שזהו מתן תורה לישראל כבמכילתא, אבל טרם מלחמת עמלק כל הקולות והברקים לא הועילו, עכ"ל.

(שם משמואל תרע"ט)

טיול בכרם ספרי רבותינו הק' ובמשנתם הטהורה

מכרם רבותינו

תשועתם היית לנצח ותקותם בכל דור ודור

זה להרגיש יקרת נפשם ונקודתם הפנימית הנחצבת מתחת כסא כבודו ית', ונתעוררו משנתם. ועי' הצרה והחושך שהיה אז בימיהם, זכו להתחבר למרדכי הצדיק, ולזכות לתשובה מאהבה שיעשה מכל עונותיהם ופשעיהם זכיות, ומור ואהלות וקציעות מכל הבגידות, היינו שמכל סרחונם נעשו ריח בשמים טובים שמריח ריח לכל העולמות, כרמוז בשמו של מרדכי - מר דרור ומירא דכיא, וממילא התשובה הזאת היא לנצח כי החלק יעקב הוא חלק מהחיי וקיים לעד.

ומסיים כ"ק מרן רביה"ק הישמח ישראל ז"ע: וזה תשועתם היית לנצח, ע"י האמונה בה' ובתורה הקדושה שהיא נצחית. וזה "תקותם בכל דור ודור" שהאבות האירו לנו אור צלול ובהיר לכל דור ודור, אפילו להדור שהם ערומים ממצוות כדורו של אסתר כמבואר במד"ד (ויקרא ל' ג') שהיו כמתים במעשיהם, עכ"ל האירו לנו האור של פני מלך חיים, ואנו מקוים לישועתו.

לא היתה בידם רק זכות הבטחון והקיווי לה'

יסוד נגשב זה מבואר באופן אחר ובבחינה אחרת בדברי קדשו של כ"ק מרן רביה"ק התפארת שמואל ז"ע שמפרש שאותו הדור היו בשפל המצב מאד והשתחוו לצלם רח"ל, זכות אחת ויחידה היתה להם, מה שבאמת התחזקו והתאמצו להעתיק אל השי"ת ולסמוך על ישועתו. שהרי סוף סוף לא אמרו לנפשם נושא והיו מצפים ומחכים לישועת ה', ולא היה להם שום זכות יותר מכך, רק מה שחזקו ואמצו נפשם ובטחו בה' ובישועתו, ואכן בזכות זה זכו להישועה.

ומבאר רביה"ק התפארת שמואל שדבר זה נשאר לעד ולדורות, הן הכלל והן הפרט, אף מי שאין לו כלל שום זכות מצדו, עם כל זה יחכה ויצפה לישועת ה', ויבטח ברוב חסדו כי מאשפות דלותו ירוממו, כי הוא מקיים מעפר דל ומאשפות ירים אביון. וזהו "תשועתם היית לנצח ותקותם בכל דור ודור" לידע ולהודיע שכל באי עולם המקוים לא יבושו ולא יכלמו לנצח יהיה מי שיהיה ובאיהו מצב שיהיה, אם עדיין הוא מחכה ומאמין בישועת ה' לא יבוש ולא יכלם. וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים כ"ו) קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה', וכפירוש רש"י ז"ל "קוה וחזר וקוה ואם לא תתקבל תפלתך חזור וקוה", היינו אפילו איננו כדאי וראוי שתתקבל תפלתך אבל ע"י הקיווי תזכה להישועה, ולזאת חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה'.

(עפ"י ספה"ק ישמח ישראל לפורים אות ד'
וספה"ק תפארת שמואל לפורים אות ט"ז)

הנה מבואר בספה"ק ישמח ישראל כמה פעמים שחטאם של אותו הדור בימי מרדכי ואסתר היה מה שאמרו אז לנפשם נושא חלילה מחמת חטאם, וסברו בנפשם שאבדו חלקם באלקי ישראל ח"ו. ולא היו יודעים שעדיין יש להם ה'נקודה הפנימית' שלא נפגם לעולם, ובזה הם עוד מקושרים בקשר אמיץ באלקי יעקב, וכמו שנאמר (מלאכי ג') כי אני ה' לא שנית ואתם בני יעקב לא כליתם.

ע"י כח האחדות יוצא לאור הנקודה פנימית

וזאת היתה בקשתה של אסתר המלכה "להקהל ולעמוד על נפשם", ר"ל שיקהלו באגודה אחת ועל ידי זה יעמדו על בירור דבר אור יקרת נפשם, ואל יתיאשו, שידעו ויכירו כי 'ניצוץ אחד' יוצא ושורף את הכל, היינו הניצוץ מהאחד ומיוחד אשר שוכן בתוך כל איש ישראל, בכוח לשרוף ולכלות את כל הרע ולהחזיר למוטב. ועל אחת כמה וכמה כאשר מתאספים ומתאגדים יחדיו כל כלל ישראל, ונקהלים למקום אחד כל הניצוצי רשפי אש מכל ישראל באסיפה אחת, הרי יוכל להיות מזה שלהבת ואש גדולה. ולא זו בלבד, אלא כאשר יתחברו יחד כל כלל ישראל הרי נעשה "מין במינו מחזקא ליה" ונצמח מזה חיזוק לניצוץ הפנימי ולחלק האלקי ממעל הטמון בקרב כל איש מישראל, ועל ידי זה יזכו לתשובה מאהבה שיהפכו את הזדונות לזכיות.

וכן אמרו רבותינו ז"ל ומובא ברש"י ע"ה (תהלים מ"ה) מור ואהלות קציעות כל בגדותיך - כל בגידות שבגדת בי הרי הן כקציעות ואהלות. ומור ואהלות רומזים לשמו של מרדכי הצדיק הרמוז בתורה במעשה הקטורת, שהרי דרשין (חולין ק"ט) "מר דרור" ומתרגמין מירא דכיא. ודכיא' בלשון ארמי היינו 'טהור' להורות שכל המחבר לטהור טהור, שע"י שנתחברו יחדיו כל ישראל ונתאגדו יחד עם מרדכי הצדיק, בכח זה יכלו להיות כולם טובים וטהורים.

ע"י ההתחברות למרדכי הצדיק זכו להתעורר מן הייאוש

ובזה מפרש כ"ק מרן רביה"ק הישמח ישראל ז"ע מה שיסד הפייטן בומר שושנת יעקב "בראותם יחד תכלת מרדכי", ולמה נקט תכלת דוקא, הלא במגילה כתוב עוד כמה מינים בהם יצא מרדכי מלפני המלך. אמנם הביאור הוא לפי מה שאיתא בדברי חז"ל תכלת דומה לים והים דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד, וראייה מביאה לידי זכירה שנאמר (במדבר ט"ז) וראיתם אותו וזכרתם, ולכן אמר "בראותם יחד תכלת מרדכי" שע"י היותם "יחד" באגודה אחת ובאחדות, זכו בכח

אדם כי יקריב מכם

דב"ק כ"ק מרן רביה"ק התפארת שמואל זי"ע, "אדם" בגימטריא 'מה' הרומז לענוה כמו ונחנו 'מה', והיינו שיקריב להשי"ת מדת הכנעה ושפלות, ודבר זה הוא "קרבן לה" כמאמר הכתוב (תהלים נ"א) זבחי אלקים רוח נשברה.

(מתוך ספה"ק תפארת שמואל אות א')

אדם כי יקריב מכם

ואיתא ברש"י ז"ל בקרבנות נדבה דיבר הענין, אדם למה נאמר מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל וכו'. ודב"ק כ"ק אדמו"ר מהרי"י מנאדעריין זי"ע בדרך רמז שהכתוב הזה מלמדנו הדרך כשיתקרב האדם לעבודת הבורא ב"ה שלבו נדבו לעבודת הבורא, העיקר הוא שכל התנהגות דרכיו יהיה כפי מה שיתבונן בדעתו שכן ראוי לו להתנהג עפ"י מדתו ומדריגתו שלו, ולא שיתכלל על מעשה זולתו ויעשה ג"כ כמוהו כמעשה קוף בעלמא לעשות רק מכם מצות אנשים מלומדה וכדומה, כי לא בזה הדרך ישכון אור השי"ת, שדבר כזה הוא כעין בחי' גזול' ח"ו, כמו אדם הגזול את חבירו ולקוח ממנו דבר שאין שייך לו.

וזה מרמז לנו הכתוב "אדם כי יקריב" כשידבנו לבו לעבודת השי"ת, העיקר הוא שיהיה "מכם" היינו מעצמכם וממדריגותיכם שלכם ולא ממה שתראו אצל זולתכם. ודבר זה נלמד מאדם הראשון כמ"ש רש"י "מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל" שהרי אדם הראשון כל מה שעבד את ה' הכל היה משלו וממה שהשכיל להבין מדעתו וביתנו מעצמו, שהרי לא קדמו שום אדם בעולם

שיוכל ליקח מאתו מאומה ולעשות כמוהו, וכמו"כ אף אתם לא תקריבו מן הגזל.

(ירושל' יעקב)

תקריבו את קרבנכם

מפרש כ"ק מרן רביה"ק הישמוח ישראל זי"ע בתוך דבריו הקדושים: "אדם כי יקריב מכם" ופירש רש"י כשיקריב בקרבנות נדבה דיבר הענין, 'נדבה' פירושו רצון טוב, והיינו כשירצה להקריב 'רצונותי' להבורא ית"ש ולהרחיק את עצמו מכל רצונות ומחשבות רעות שהיו נגד רצונו ית"ש... תקריבו את קרבנכם ופירש"י ז"ל "תקריבו - מלמד ששנים מתנדבין עולה בשותפות", היינו 'להשתתף' עם הכלל ישראל באחדות.

(ספה"ק ישימוח ישראל ב' עיי"ש)

וסמך את ידי

ידוע ענין הקרבן שהבהמה נשחטת ונקרבת במקום האדם אשר חטא. ובוה מפרש הרה"ק בעל שפת אמת מגור זי"ע ענין ה"סמיכה בכל כחו" שבחלק המחשבה והרצון הוא מוסר נפשו באמת, רק היות שצריך להיות פעולה גם ב'מעשה', וזה כבר נעשה ע"י הבהמה שבמקומו...

אשכלות הכרם | סיפורי צדיקים מבין ערוגות הכרם

ויקרא - א' זעירא

פעם בערב יום הכיפורים אחרי סעודה המפסקת פנה הרה"ק בעל אבני נזר מסאכאטשוב זי"ע להאברכים ואמר להם בזה"ל "ונגעלייט זעהטס עטס זאלט זיין לייט, אני בילדותי היה לי ראש טוב, וזכרתי שרק פעם אחת הראה לי המלמד אותיות הא' ב', ויכולתי מיד

ומביא בשם זקינו הרה"ק בעל חידושי הרי"ם זי"ע שפירש "צפונה לפני ה'" היינו המחשבה והרצון הצפונות שהם עיקר הקרבן מן האדם עצמו, זהו "לפני ה'" הבוחן לבות.

(עפ"י שפת אמת תרמ"ד)

ואת אשר חטא מן הקודש ישלם

ידוע מה שאמרו בספה"ק שכל זמן שהאדם מלוכלך בחטאיו ובפגמיו אשר עדיין לא תיקנם, והוא לומד תורה ומקיים מצוות ומעשים טובים, הרי הוא ח"ו בבחי' 'ירמי' (ד' "ואל תזרעו לקוצים" שמעשיו הולכים לסטרא אחרא ומוסיפים להם כח ח"ו, (ע' מזה ספה"ק תפארת שמואל פקודי ב'). אלא מקודם צריך האדם לטהר את נפשו לתקן את אשר עיוות ופגם, ואז יוכל ללמוד בקדושה כראוי. ובוה פירש כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר האחרון זצוקלה"ה ה"י את הפסוק "ואת אשר חטא מן הקודש ישלם" מה שהחסיר האדם ופגם מן הקודש, (חטא הוא מלשון חסרון מלשון אני ובני שלמה 'חטאים' - מ"א א'), על האדם להשלים ולתקן את נפשו. "ואת חמישתו יוסף עליו" ורק אז יוכל ללמוד תורה, שניתנה בחמשה ספרים, ותוסיף התורה עליו קדושה ולא תלך לסט"א ח"ו.

(כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר האחרון זצוקלה"ה ה"י)

לאמרם, און מ'קען זאגען דאס איך האב געוואלט לערנען, נאר וואס איז פון מיר געווארען? אין ווי נאך עטץ"... כעין זה אמר הרבה פעמים על סעודות בר מצוה, וחומש סעודות מנכדי, שרק מעט הוא שיצמוח מראש טוב בימי הנערות, והעיקר מה שמשתכלל בגדולתו, והביא ראיה הזאת מעצמו אם כי היה לו ראש טוב ללמוד וגם איך שרצה ללמוד ועכ"ל לא נעשה ממנו מאומה...

(שש"ק)

זעמו, רגע, עיי"ש. וכתבו התוספות (שם ד"ה שאלמלי) "ואם תאמר מה היה יכול (בלעם) לומר בשעת רגע, יש לומר 'פֶּלֶם', אי נמי מאחר שהיה מתחיל קללתו באותה שעה היה מזיק אפילו לאחר כן". ודקדק היהודי הק' זי"ע דהרי לנו שאם היה בלעם מתחיל לקלל באותו רגע, אף שהיה גומר אח"כ, היתה הקללה מזקת ח"ו. ואם כן כל שכן במדה טובה מרובה שאם התחיל להתפלל בזמן תפלה וגמר אח"כ, דחשיב כאלו התפלל כל השמונה עשרה בזמנה, עכתדה"ק. וא"כ לפי זה יש ליישב מנהג זה של התחלת סעודת פורים ביום, שאח"כ נחשבת כולה כסעודת יום הפורים דאזלינן בתר ההתחלה.

אך אכתי קשה למה לנו להכניס עצמנו בפרצה דחוקה כזה, הלא טוב יותר לקיים כל המצוה בזמנה. ומפרש הארץ צבי דיש לומר דחדא באידך תליא, דהיינו מחמת שהיה המנהג לשלוח משלוח מנות באיחור, לכן הנהיגו כן שיאכלו רוב הסעודה בלילה. דהנה יש פלוגתא ידועה בין בעל מנות הלוי ובעל תרומת הדשן, בטעם מצות משלוח מנות, שבמנות הלוי כתב הטעם כדי להרבות אחוה וריעות, ובתרומת הדשן כתב כדי שיהא לו בריח לסעודת פורים.

והנה מצינו במצות כתיבת ספר תורה שכתב הרא"ש דהיום שאין לומדים מתוך ספר תורה, אין מצוה בכתיבת ס"ת, רק בכתיבת ספרים שלומדים מתוכם, וכן דעת הש"ך שאין היום מצוה בכתיבת ס"ת רק בקניית ספרים. הרי לנו מזה שהעיקר הוא שתתקיים 'תכלית' המצוה, ואף שגוף המעשה אינה כ"כ בטוב, מ"מ שפיר דמי. וא"כ יש לומר דה"ה הכא בנידון דידן כיון שמנהג העולם שממשיכין סעודת פורים זמן הרבה בלילה, נמצא דהמקבל אז משלוח מנות עדיין יוכל לקיים בו סעודת פורים, שהרי נמשך אחר התחלת הסעודה כנ"ל, וכל שמתקיים תכלית המצוה שפיר דמי אף שהמעשה אינה בזמנה... (עיי"ש באורך דבריו בפנים).

אך כל זה נכון רק לדעת תרומת הדשן, ולא לדעת בעל מנות הלוי שדעתו הוא להרבות אחוה וריעות ביום הפורים דייקא. ומסיים הגאון בעל ארץ צבי "על כן נכון לכל רב להזהיר בעירו לפני פורים לקיים מצות משלוח מנות בעוד יום בעיקר זמן המצוה. גם להזהיר ולהודיע שזה חיוב גמור על כל אחד מישראל ומצות עשה מדברי קבלה, לא כמו שעושין היום בכמה מקומות שאין מקיימין מצוה זו רק מתי מספר. ומצוה גדולה להחרים על דבר ה' להזהיר על זה..."

גורגרים מאוצר הפלפול
והדרוש ובדברי הלכה

תבואת הכרם

לימוד מסכת מגילה תמיד

הרה"ק בעל אבני נזר מסאכאטשוב זי"ע דבר בקדשו בשם כ"ק מרן רביה"ק אדמו"ר הזקן מווארקא זי"ע שהיה נוהג ללמוד בכל יום במסכת מגילה, לקיים מצות עשה דזכירת מעשה עמלק. והאבני נזר הוסיף דיש הוכחה לזה בספרי, ועיין בירושלמי מגילה (פ"ב ה"ד) וזכרם לא יסוף מזרעם - מיכן שקבעו לה חכמים מסכת, ופירש בקרבן העדה שם מיכן שסמכו חכמים שקבעו לה מסכת בפני עצמה שיהא וילמדו בה תמיד עיי"ש, ובפני משה ומאה"פ דחקו לפרש כוונת הירושלמי עיי"ש.

(אהל יצחק קס"ז)

בענין משלוח מנות וסעודת פורים

בשו"ת ארץ צבי (ח"א סי' קכ"א) להגאון הגדול רבי אריה צבי פרומער אבד"ק קוז'גלוב זצלה"ה ה"ד, עמד על דבר מנהג שנהגו אז רוב ההמונים שהיו שולחים משלוח מנות אחר צאת הכוכבים שאין לו שום מקור ע"פ ההלכה, שהרי כבר עבר זמן המצוה. וכתב שם "אמנם יען כמה אלפים מישראל נוהגין כן, הנני לכתוב קצת לימוד זכות... ודרך אגב יתיישב בזה עוד מנהג שהביא הרמ"א שמתחילין סעודת פורים סמוך לחשיכה ורוב הסעודה אוכלין בליל ט"ו..."

ומפרש הארץ צבי דהנה היה מקום ליישב מנהג זה של אכילת סעודת פורים סמוך לחשיכה ולהמשיכה לתוך הלילה, עפ"י מה שאמר הרה"ק היהודי הקדוש מפרשישחא זי"ע ללמד זכות על המתחיל להתפלל בזמן תפלה, אף שנמשך אחר הזמן, מ"מ חשוב כאלו התפלל כל התפלה בזמנה. וראייתו מדברי הגמרא (ברכות ז.) אמר רבי אלעזר אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל דעו כמה צדקות עשיתי עמכם שלא כעסתי בימי בלעם הרשע, שאלמלי כעסתי לא נשתייר משוואיהם של ישראל שריד ופליט, והיינו דקאמר ליה בלעם בלבק "מה אקב לא קבה קל ומה אזעם לא זעם ה'" מלמד שכל אותן הימים לא זעם, וכמה

מקרא מגילה

אמרו חז"ל (מגילה פ"א מ"א) מגילה נקראת... 'נקראת' הוא מלשון אסיפה כלשון הכתוב (במדבר י') והיה לך למקרא העדה, שאז הוא זמן 'אסיפת' כל האורות...

(ספרה"ק ישמח ישראל ג')

חייב איניש לבסומי בפורי

והנה כ"ק אבי אדמו"ר האבני נזר זצללה"ה הגיד במצות החיוב לבסומי בפורי, שאין הפירוש שתהיה המצוה להשתכר דוקא, אלא המצוה היא השתיה' לבדה, אלא שלא יחוס על אבידת הדעת מחמת שישתכר, שגם את זה יפקיר עבור המצוה, וע"כ ע"י השתיה זוכין לדעת ומוחין גבוהין כדאיתא בספה"ק, כי כל מה שהאדם נותן בעבור המצוה, זוכה בעבור זה לתוספת מרובה מאותו מין עצמו שהפקיר בעבור המצוה, עכ"ד ודפח"ח.

(שם משמאל תולדות תרע"ח)

מתנות לאבינים

בפרשת כי תשא כתיב ולקחת את כסף הכפורים מאת בני ישראל וגו' והיה לכם לזכרון לפני ה'. הנראה לרמז בזה גודל מעלת ימי הפורים האלו בנתינת הצדקה, אשר בכל דור הם נזכרים ונעשים במתנות לאבינים. וז"פ "ולקחת את כסף הכפורים" נרמז בו תיבת 'פורים' זה יהיה לכם לזכרון תמיד לעורר רחמים וחסדים כידוע גודל מעלת מצות צדקה...

(ספרה"ק תפארת שלמה)

התגלות אורות נעלמים

ואיתא בזוה"ק פורים על שם יום הכפורים, דעתיד להיות משתנה מעיני לעונג. כי ביה"כ נכנס כהן גדול לפני ולפנים, ועל זה כתיב "ואל יבוא בכל עת" רק ביום מיוחד, וע"י תענית כל בני וענינים את נפשותיכם. ובימי הפורים כתיב "אבוא אל המלך אשר לא כדת" במקום שאין רשאי לבוא בכל עת, רק בפורים ניתן רשות להתגלות אור הנעלם בכל עת.

(שפת אמת תרנ"ז)

אפילו לפחותים

פעם הבחין כ"ק אדמו"ר רבי דוד מסאכאטשוב בעל חסדי דוד זצוקלה"ה בין המסובים על שולחנו ביום הפורים כמה צעירים

שנפשם לא חשקה בתורה, פתח ואמר: למה אמרו חז"ל הדר קבלוה בימי אחשורוש, לכאורה היה צ"ל הדר קבלוה בימי מרדכי ואסתר, ולא לתלות קבלת התורה באחשורוש הגוי, והשיב, שבא לומר לך כי אף מי שהוא בבחינת אחשורוש ולא בבחינת מרדכי, יכול הוא בפורים לחזור ולקבל את התורה מחדש.

(פניני המועדים)

מסוגל לרפואה

"שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא" יתכן גם על פורים. כדאיתא בספה"ק עבודת ישראל שפורים הוא מעין קדושת שבת, כמו שנאמר "ונח מאויביהם" שמילת 'ונח' מורה על קדושת שבת מקור הנייחא. וכמו שבשבת אין שייך שום זעקה, כך גם בפורים אין שייך שום זעקות, כי בקדושת פורים נמתק הכל. וכמו שהיה אז מוכן יום זה לתכלית הדוחק ח"ו, ונהפך מאבל ליו"ט, כן נגרש הקדושה לעולמי עד, שיהא נמחק ביום זה כל מיני דחקות ויהפך מעצמו הכל לטובה.

(תורת אמת לובלין)

שושן פורים

פעם בשושן פורים דב"ק הרה"ק רבי אהרן צבי מביאלא זי"ע בשם צדיקים ששושן פורים הוא בבחי' "הוסיף משה יום אחד מדעתו", וביאר הענין דהנה בפורים היה 'קבלת התורה ברצון' שהדר קבלוה בימי אחשורוש ברצון מאהבת הנס. והנה במעמד הר סיני מה שהוסיף משה יום אחד מדעתו היה לפי שראה משרעה"ה כי בני ישראל מצדם עדיין לא היו מוכנים לקבל את התורה, ולכן הוסיף יום אחד והסכים הקב"ה על ידו.

וכמו כן בפורים ראו מרדכי ואסתר שנשארו עוד חלק גדול מישראל שעדיין לא זכו להארות הנס מצד חסרון הכנתם לך, ולכן עמדו ובקשו מלפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, כי כל מלך שבמגילה קודש, "אם על המלך טוב יתן גם מחר להיהודים אשר בשושן לעשות כדת היום" פי' שיאיר להם הארת הנס, וע"י זה יהיו נכונים לקבלת התורה ברצון בשושן פורים.

(משוש ומגן)

לקט אמרות טהורות ופנינים יקרים במגילת אסתר

שבוע ופעורים ומה קדימה (א"א)

זכות האבות הק' בעת ההסתר

כמו שהתורה הקדושה היא נצחית כך שנותיהם של הצדיקים המה נצחיים וזכורים לעולם בעת הצורך... ובזה יל"פ המדרש (גרי"ה ג') "רבי עקיבא היה יושב ודורש והצבור מתנמנם, בקש לעורר, אמר מה ראתה אסתר שתמלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה אלא תבא אסתר שהיתה בת בתה של שרה שחיתה ק' וז' ותמלוך על ק' וז' מדינות... היינו שהביט על הדורות האחרונים האלה ועל קושי שעבוד הגלות מכל צד, והצבור מתנמנם באין מקיץ להם לחזק לבם הנדכא והנכאה. ביקש לעורר, שאל יתיאשו את עצמם מן הגאולה, אמר מה ראתה, באיזה זכות מלכה 'אסתר' שהוא בחי' הסתרת פנים, סוף כל הניסים סוף הלילה (יזמא כ"ט). המרומז לחשכות תוקף הגלות, באיזה זכות נזכה אז למלכות שמים' ותמלוך אתה מהרה לבדך על כל מעשיך, כאשר אין לנו זכות ולא מנהיג ולא מעורר. בזכות ימי שני חיי האבות הקדושים, שהופיעו אור על ימי החושך להאיר אותנו מתוך חשיכה.

ובזה יוכל כל איש ישראל לחזק א"ע אשר נזכה עוד לאור גדול, והעם ההולכים, שהמה חפצים להלוח למעלה ולא לעמוד עתה בחשך, ראו אור גדול.

(ספה"ק ישמח ישראל חיי שרה א')

ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת (ד"ר ט"ז)

ההצלה נעשתה כבר בשעת החטא

הנה חטאו בני ישראל במה שנהנו מסעודתו של אותו רשע, והוא פלא שבאותה המשתה עצמה נעשה ההצלה שנהרגה ושתי אז. וזהו כעין אמרם ז"ל בתשובה מאהבה שהזדונות נהפכים לזכויות, והקב"ה ראה שישבו בתשובה שלימה, וממילא הכין להם הצלתם כבר בשעת החטא עצמו.

ונראה שלכך תקנו זה היום למשתה' לאשר כי נהפך להם חטא המשתה על ידי התשובה כנ"ל. וזה פירוש הפסוק "ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת" פי' שההתקרבות אל הבורא ית' שתהא ע"י החטא עצמו, זהו 'שלא כדת', כי אם בכח התשובה.

(עפ"י שפת אמת תרנ"ז)

יתן גם מחר להיהודים אשר בשושן (ט"ז)

להראות שרק מחמת ציווי ה' הם עושים

הרה"ק הרבי רבי בונם מפרשיסחא זי"ע השתדל פעם אצל עשיר אחד עבור קרובו העני ונתן לו עבורו סכום של אלף גילדן, לאחר שנתן לו סכום זה אמר לו הרבי רבי בונם לתת עוד 'זעקסער' (שהיה מטבע קטנה), והסביר שמצוה עליו לתת זאת כדי לקיים מצות צדקה, כי את האלף גילדן נתן מתוך רגש רחמנות על קרובו העני ולא מחמת קיום מצות צדקה גרידא. וצדקה מצוה לתת ללא כל הרגשה עצמית ורק בגלל ציווי ה' וכעת בנתינה הנוספת אין לו כל כוונה אחרת ונותן רק מחמת מצות צדקה בלבד. ובזה פירש לו הרה"ק את הפסוק נתן תתן לו ואל ירע לבבך בתתן לו (דברים ט"ז) שלא תהיה הנתינה מחמת הרעת לבך שאתה מרגיש רע בצרת העני, אלא מצד ציווי הש"ת בלבד.

לפי זה ביאר כ"ק מרן אדמו"ר רבי מנחם מאמשינאו זי"ע שכן גם היה כאשר שלטו היהודים בשושן המה בשונאיהם, שהיות והריגת היום הראשון לא היתה אך ורק מפני ציווי ה' למחות את עמלק, שהרי סוף כל סוף עשו כן כדי להגין על עצמם ולהציל את נפשם, לכן היה צורך להוסיף גם ביום השני ולהרוג את אויבי היהודים, כדי לברר ולגלות שעושים זאת אך ורק מחמת ציווי ה' למחות את עמלק.

(קובץ לב אריה)

על כן קראו ללמים האלה פורים (ט"ז)

ה' הפיר עצת גויים

והימים האלה נזכרים ונעשים, ונזכה גם אנחנו בימים האלה להתגבר ולהפיר עצת הקמים עלינו. וכמו שכתוב בספרים הקדושים 'פורים' היא מלשון 'הפרה' ונזכה שיקום בנו הכתוב (תהלים ל"ג) ה' הפיר עצת גוים הניא מחשבות עמיהם...

(ספה"ק תפארת שמואל י"ב)

קיימו וקבלו היהודים (ט"ז)

כחה של קבלה טובה

ודרשו חז"ל "קיימו למעלה מה שקיבלו למטה" רצ"ל שאף הקבלה בלבד היה חשוב למעלה בשמים...

(ספה"ק תפארת שמואל ב')

לא יעברו מתוך היהודים (ט"ז)

ישאר אורו של פורים לתמיד

דב"ק כ"ק מרן אדמו"ר רבי מנחם מאמשינאו זי"ע "ימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים" כאשר ימי הפורים המה בה'תוך' דהיינו בפנימיות אזי הוא בתוכו תמיד ולא יעבור גם בכל השנה.

(קובץ לב אריה)

משלוח מנות להמגיד מקאזניץ

סיפר הרב הצדיק רבי משה יוסלע מגרוינא צוק"ל בן לאותו צדיק וקדוש הרה"ק רבי חיים מאיר יחיאל ממאגלניצא זי"ע: פעם אחת בימי פורים בא כפרי אחד עני לעיר קאזניץ לשמוע מקרא מגילה, כי הכפר ההוא היה מהסביבות השייכים לקאזניץ, והלך לבית המדרש ושמע קריאת המגילה מפי המגיד הקדוש והוטב מאוד בעיניו ונתנה מאוד ונתמלא שמחה. אחר התפילה נתן לו המגיד שלום ואמר לו הלא אתה מכפר פלוני השייך לי, ומדוע לא נתת לי משלוח מנות? ולא ידע מה להשיב, כי לרש אין כל בבית אפילו לחם לפי הטף, ואיך יקדם פני המגיד הקדוש במשלוח מנות. ובתוך כך אמר לו המגיד הקדוש הנה פורים היום בא אתנו ותטעום מעט משקה, והלך לבית המגיד ונתנו לו שם יין שרף ומגדנות, ומרוב שמחה אשר זכה לשנות בבית המגיד יחד עם

מכרם המועדים

חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי

החברייא קדישא, וגם היין ישמח, נהפך לאיש אחר והרהיב עוז בנפשו והלך אל הגביר ר' ליטמאן וזנה ז"ל שהיה סוחר יין, וכאשר בא לבית הגביר הנזכר אמר בקול שמח פורים טבא, ואמר לגביר הנזכר "הנה אני מבקש ממעלתכם שתתנו לי בהקפה בקבוק יין טוב ובטח אשלם לכבודכם, ואם לאו, הלא פורים היום..." והסוחר נתרצה לדבריו ונתן לו. אח"כ הלך הכפרי גם לחנות אחד ואמר ג"כ בקול שמח פורים טבא, ובקש שיתנו לו בהקפה שנים שלשה פאמיראנצען (תפוחים) גם כן בדרך זה, שבטח אשלם, אם לא אשלם הלא פורים היום, וגם כן נתנו לו. וכאשר היה לו כל אלה רץ בשמחה גדולה אל המגיד הקדוש ונתן את הבקבוק יין והתפוחים ואמר זה אני נותן משלוח מנות. אמר לו המגיד טוב עשית ותזכור שבכל פורים תביא משלוח מנות כאשר יתנהגו כל בני הישובים.

ויהי אחר הדברים האלה יישב עצמו הכפרי הנה בני ביתי עטופים ברעב ואינם יודעים כלל משמחת פורים, הנה אראה לשמח גם אותם, והלך אל המוזג המוכר י"ש ואמר ג"כ בקול שמח פורים טבא, ובטח אשלם, ואם לא אשלם הלא פורים היום, ובקש שיתנו לו בהקפה מדת י"ש, ונתן לו. אח"כ הלך לאופה ג"כ בנוסח זה, ולקח ככר לחם, והלך לחנות אחר כמו"כ בסגנון זה ולקח איזה דגים מלוחים. ויהי כאשר היה לו כל אלה מיהר חיש כאשר בא פתח הבית ענה בקול רם "פורים היום פורים היום", ואשתו ובני ביתו כאשר לא הסכימו באלה ולא ראו אותו במצב כזה שיהיה מלא שמחה, חשבו שאולי נשתגע ח"ו כי לא ידעו מה היה לו. אך מהרה שם לפניהם את הלחם והדגים והי"ש, ואמר להם אכלו ושתו וייתב לבכם כי פורים היום. והמה לא המור את דברו ומלאו את פקודתו ואכלו ושתו וגם הוא עמם, וכאשר גם הם שתו איזה כוסות נתמלאו גם המה ששון ושמחה, וקמו כולם לרקוד ויענו כולם בקול פורים היום, ורקדו כך עד איזה שעות בלילה.

ובתוך כך והנה קול דופק בפתח, ושאלו מי זה, ושמעו קול ערל אחד, ואמר הכפרי לאשתו אל תפתחי כי פורים היום ולא יבוא ויפריע את שמחתנו, אבל הערל לא פסק מלדפוק, אמרה לו אשתו כמדומה שערל פלוני דופק אשר תמיד דרכו ליתן לי תפוחי אדמה וכדומה, לכן אפתח לו. ויהי כאשר פתחה הדלת והערל בא אל הבית מוכה ופצוע ומגולגל בדם כהרוג, ותיכף רחצו אותו ונתנו לו כוס י"ש ופת לחם, ואכל ושתה, ואמר החייתי כי כפסע היה ביני ובין המות. וסיפר להם הגוי כי בני יחידו אשר כתב לו כל רכושם והוננו הכהו עתה מכות מות והשליך אותם החוצה, ולולא הם שפתחו לו היה מת וגזעו מהקור אשר נגעה עד לבו, וגם מגודל כאב המכות, ועתה אשר בני נהפך עלי לאכזר ורוצח ואתם ריחמתם עלי הנה אראה לכם עוד מטמון ואוצר אשר היה בדעתי לגלות לבני סמוך למותי, כעת אגלה אותו לכם, ואני נותן זה לכם במתנה ולא יהיה לבני חלק בו. והלך הערל עם הכפרי תיכף אל היער והראה לו כי תחת אילן פלוני ופלוני מונח המטמון. וכעבור איזה ימים מת הערל מן המכות אשר הכהו בנו, כי

מכות מות הכהו, והלך הכפרי אל היער בלילה וחפר במקום המסומן ומצא הון רב ונתעשר הרבה מאוד, ובא אל המגיד כאחד הגבירים. ובכל פורים היה אצל המגיד הקדוש ונתן משלוח מנות כיאות, והיה העשירות לו ולזרעו אחרי.

(ספרן של צדיקים)

פקידת עקרות

סיפר הרה"ח ר' אלי יוסף מביאלע ז"ל נכד הגה"ק בעל חידושי הרי"ם זי"ע, שפעם אחת בפורים אחר קריאת המגילה בלילה דיבר החידושי הרי"ם דברי תורה הרבה, ואח"כ כאשר כבר הלכו רוב הנאספים אל האכסניות שלהם ונשארו מתי מעט בביהמ"ד, עמד החידושי הרי"ם על מפתח הפתח שבין חדרו ובין הביהמ"ד והיה בדיחא דעתיה טובא, והיה נשען מעט על מזוזת הפתח ופלאום אמר ברגש גדול בזה"ל "עתה ביכולתי לפעול שיופקדו כל העקרות". ואיזה אנשים מהנמצאים בביהמ"ד שהיו חשוכי בנים ל"ע נגשו אליו והזכירו את עצמם לפניו והבטיחם שיושעו בזש"ק, וכך הוה. ובינתיים נעשה רעש בין החסידים ובאו כמה מהם מן האכסניות והציעו בקשותיהם לפניו שצריכים להוושע בזש"ק ואמר להם מה אעשה, כבר איהרם הזמן המוכשר...

(מאמר עני הגולה)

משלוח מנות בחידושי תורה

מספרים כי בעת כיהונו של כ"ק אדמו"ר רבי דוד מסאטאטשוב בעל חסידי דוד זצוקללה"ה כרב בעיר ווישיגראד, היה סבו הגה"ק בעל אבני נזר זי"ע רושם לו את חידושי תורתו על התורה במשך כל זמן החורף בעצם כתב ידו, ועם בא חג הפורים שלח לו סבו את החידושים הללו בתור משלוח מנות לווישיגראד.

(מלכות בית דוד)

ימי משתה ושמחה

בימי מלחמת העולם בתוככי געטא ווארשא, בפורים ישב כ"ק אדמו"ר רבי קלונימוס קלמיש מפיאסעצאנא זצלה"ה הי"ד מוקף ביהודים שבורים ומדוכאים, איש לא היה מסוגל לשמוח אז. אמר להם הרבי מפיאסעצאנא "בזה"ק נאמרו יום כיפורים הוא 'פ'פ'פ' דהיינו כמו פורים, ובכן דעו לכם כשם שבים הכיפורים מוכרחים להתענות בגזירתו של הקב"ה, לא חשוב אם רוצים או לא, כך גם בפורים מוכרחים לשמוח.

(יינה של תורה)

אמירת "נשמת" בפורים

מנהגו של אדמו"ר הרה"ק רבי ירחמיאל משה מקאזניץ זצוקללה"ה לומר שושן פורים בלילה בעת הסעודה "מן העולם ועד העולם" בשתחילת נשמת עד ישתבח, והיה אומרו בעמידה פסוק בפסוק עם העולם. וכשהיה סמוך על שולחן זקינו הרה"ק רבי אלימלך מגראדיסק זי"ע, וישב יחד עם זקניו בסעודת פורים, וטוב לבם שלם הרה"ק הגראדיסקער מי יאמר פורים פשעטיל כנהוג? וענה רבי ירחמיאל משה "אני אומר", וייטב מאוד בעיני הגראדיסקער, והשתוקקו כולם לשמוע הפשעטיל אשר יאמר, ועמד הרה"ק הרי"מ על רגליו ואמר בקול נעים בקדושה ובטרהרה "מן העולם ועד העולם" עד גמירא, ועמד גם הגראדיסקער על רגליו ורמז לכל החסידים שיאמרו עמו פסוק בפסוק.

(ספרן של צדיקים)

לע"נ ידידנו הבטלי נשכח מעמודי התווך ורוח החיים מבית מדרשינו הרה"ח ר' אפרים פישל מרדכי דוד ז"ל ראטשענבערג מושיב חסיד אלכסנדר נפ"י אדר תשנ"ז לפ"ק

לע"נ ידידנו הבטלי נשכח מחשובי מתפללי בית מדרשינו ומגדולי תומכי מוסדותינו הק"י הרה"ח ר' ישראל אפרים ב"ר צבי ז"ל שמענא נפ"י אדר תשנ"ז לפ"ק

משגרים אנו בזה כוס של ברכה מרובה וברכת מזל טבא וגו' יאיר למעלת כבוד הרב החסיד העולה והמורמם כבוד שמו מפאריס הרב דוד אלעזר זינגער שליט"א בן כ"ק מוין אדמו"ר זצוקללה"ה

לרגל הולדת הגנדה תח" בת אצל חתנו הרב פייבל רובין שליט"א י"ה"י שידורו מל"כ רוב תענוג ונחת וקדושה מכל י"ח שיחיו לאיש"ט

הננו להודיע בזה שא"ה

ביום הפורים הבעל"ט

נתאסף לחוג שמחת היום בגילה רינה חזיצה ובצוותא חדא אצל עריכת השולחן של כ"ק מוין אדמו"ר שליט"א

בבית מדרשינו - בשעה 8:00

ריקודים ושמחה בתופים ובמחולות

בברכת שמחת פורים

להערות וכן לקבל הגליון בא-מייל kerembeissmhel@gmail.com

יום
חשתה
ושמחה

ברכת מזל טבא לאנ"ש שהשמחה במעונם

הרה"ג ר' נתנאל קאלער שליט"א ה"י, באר פארק..... לרגל הולדת ניו מו"ה שלמה וויינבערגער ה"י, באר פארק..... לרגל הולדת נכדו הרה"ג שמואל צבי פריינד שליט"א, באר פארק..... לרגל הולדת נכדו מו"ה יוסף לעדערער ה"י, באר פארק..... לרגל נישואי נכדו מו"ה אלימלך דייטש ה"י, באר פארק..... לרגל הולדת נכדו הרב שלמה דייטש ה"י, באר פארק..... לרגל הולדת בנו יהי רצון שייכו לרוב תענוג ונחת דקדושה